

Aan de voorzitter en leden van
Provinciale Staten
van Limburg

Cluster	CULT	Behandeld	A.H.K. Janssen
Ons kenmerk	DOC-00224900	Telefoon	+31 6 52 72 02 14
Uw kenmerk	-	Maastricht	8 februari 2022
Bijlage(n)	1	Verzonden	8 februari 2022

Onderwerp

Statenvragen naar aanleiding van het artikel "Geleen in rep en roer over mogelijke sloop watertoren Maurits" in de Limburger.

Van het lid : de heer L. Vaessen
Fractie : D66
Inzake : Sloop erfgoed Staatsmijn Maurits

Provinciale rol

De Provincie Limburg is bevoegd gezag in het kader van zowel de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) als de Wnb (Wet natuurbescherming) voor de bedrijven op de Chemelotsite.

Vraag 1.

Heeft het college kennisgenomen van het bijgevoegde artikel?

Antwoord.

Ja, het college heeft hiervan kennisgenomen.

Vraag 2.

Is het college met D66 van mening dat het resterende erfgoed van de Staatsmijn Maurits, conform de strategische gebiedsvisie gekoesterd dient te worden?

Antwoord.

Ja. Wij achten het behoud van de cultuurhistorische waarde van het Limburgs erfgoed van belang voor onze provincie. Het behoud van ons erfgoed draagt bij aan het doorgeven van de Limburgse geschiedenis aan toekomstige generaties.

Vraag 3.

Wat kan het college doen om de sloop van de Watertoren van de Staatsmijn Maurits en de Lampisterie van de Staatsmijn Maurits te verhinderen?

Antwoord.

Zoals hierboven aangegeven is de Provincie Limburg bevoegd gezag in het kader van zowel de Wabo als de Wnb.

Voor het gemeentelijk monument de Watertoren is geen sloopvergunning aangevraagd en deze wordt ook niet gesloopt.

Het Lampisteriegebouw heeft geen monumentale status. Voor het Lampisteriegebouw is op 22 juni 2021 een Wabo-sloopmelding ingediend en aansluitend afgehandeld. Op 10 januari 2022 is van de slooopaannemer een startmelding van de sloopwerkzaamheden ontvangen, met daarin de mededeling dat de sloopwerkzaamheden op 13 januari 2022 zouden starten. In het kader van de Wnb is een ontheffing verleend en is op 21 december 2021 een startmelding ingediend.

Wij begrijpen uw overtuiging om dit resterende industrieel erfgoed voor de toekomst te behouden. Vanuit juridisch oogpunt is de sloop van het Lampisteriegebouw niet (meer) te verhinderen en is sloop in volle gang. Het gebouw bevond zich in een slechte bouwkundige staat en had volgens de eigenaar geen gebruiks- en toekomstwaarde meer, waardoor sloop ook vanuit veiligheid aan de orde was

Vraag 4.

In het artikel is sprake van een benodigde provinciale vergunning. Is deze verleend?

Antwoord.

Voor de monumentale Watertoren is geen aanvraag tot sloop ingediend en is er noch in het kader van de Wabo noch in het kader van de Wnb een vergunning en/of ontheffing verleend.

Voor zover sprake is van een gemeentelijk- of rijksmonument dient daarmee rekening te worden gehouden bij het verlenen van een daarvoor noodzakelijke sloopvergunning ingevolge de Wabo. Mocht daarvoor in het kader van de Wabo een aanvraag sloop worden ingediend dan moet advies worden gevraagd bij de gemeente Sittard-Geleen. Als de gemeente geen toestemming geeft dan moet het college van Gedeputeerde Staten die sloopvergunning weigeren. Mocht de gemeente wel een positief sloopadvies geven dan heeft het College van Gedeputeerde Staten geen weigeringsgrond in het kader van de Wabo.

Vraag 5.

Zo ja, hoe kan het college sloop nog verhinderen en wordt dat met de grootste spoed gedaan?

Antwoord.

Zie antwoord vraag 3 met betrekking tot de sloop van de Lampisterie.
Het is overigens niet te verwachten dat de Watertoren gesloopt zal gaan worden.

Vraag 6.

Zo nee, gaat het college deze dan ook niet verlenen?

Antwoord.

Zie antwoord vraag 4.

Vraag 7.

Welke acties kan het college verder ondernemen nu en in de toekomst met het oog op de ruimtelijke doelen beschreven op pagina 24 van de strategische gebiedsvisie?

Antwoord.

De strategische gebiedsvisie is een richtinggevend beleidsdocument en beschrijft een mogelijk toekomstbeeld voor de omgeving van Chemelot, met daaraan te koppelen doelen en opgaven. Het heeft geen formele juridische status en biedt dan ook geen basis om te handhaven.

Op basis van de gebiedsvisie voor de omgeving van Chemelot wordt momenteel gewerkt aan een uitvoeringsagenda, aan de hand waarvan partijen samen aan de slag gaan met de doelen en opgaven die beschreven zijn in de gebiedsvisie. De uitvoeringsagenda zal de basis vormen voor de afspraken die partijen maken in een samenwerkingsovereenkomst. Besluitvorming over de uitvoeringsagenda en samenwerkingsconvenant zal in 2022 plaatsvinden.

Een van de doelen uit de strategische gebiedsvisie is om cultuurhistorisch waardevolle elementen beter beleefbaar te maken door middel van programmering, ontsluiting en verbetering van de zichtbaarheid. We zullen in het kader van de uitvoeringsagenda het gesprek aangaan met de eigenaar en terreinbeheerder van Chemelot, om te bezien of de restanten van het mijnverleden (ook niet zijnde monumenten) zoveel mogelijk kunnen worden behouden.

Vraag 8.

Heeft het college in het algemeen dit soort ontwikkelingen in de Provincie in beeld? Is er meer erfgoed, dat mogelijk niet onder erfgoedwetgeving valt, maar waarvan behoud toch wenselijk is?

Antwoord.

Limburg telt meer dan 5300 rijksmonumenten en een bijna zo groot aantal gemeentelijke monumenten. Vanuit beleid zetten we in op het behoud van dit monumentaal erfgoed. Daarnaast is er in Limburg erfgoed aanwezig zonder wettelijke status maar dat wel een grote cultuurhistorische en emotionele waarde heeft vanuit historisch perspectief. We hebben op dit moment echter geen zicht op de omvang van dit soort erfgoed. Wij zijn eveneens van mening dat het behoud van dit erfgoed wenselijk is. Wij zullen daarom de gemeenten stimuleren om hun monumentenlijsten te actualiseren zodat ook dit erfgoed voor de toekomst wordt behouden.

In het kader van onze wettelijke medebewindstaak houden wij toezicht op gemeenten voor wat betreft het behoud van monumenten. Door de invoering van de Omgevingswet, naar verwachting 1 juli 2022, gaat de Erfgoedwet hierin op. In 2022 wordt het kader Interbestuurlijk Toezicht geactualiseerd. Wat erfgoed betreft zal het behoud van monumenten met een beschermde status, als mede het behoud van monumenten zonder beschermde status hierin worden meegenomen. Wij zullen bij het opstellen van dit kader nadrukkelijk de gemeenten betrekken en middels een verordening of bestuursovereenkomst afspraken hierover maken.

Het op orde hebben van een laagdrempelige klachtenprocedure bij gemeenten wordt een belangrijk onderdeel in de toezichtafspraken met gemeenten. Het doel hierbij is dat in een vroegtijdig stadium geanticipeerd kan worden op ontwikkelingen waarbij monumentale waarden, in de meest brede zin, dreigen te worden aangetast of vernietigd. Indien gemeenten dit niet of niet naar behoren doen bestaat de mogelijkheid om bij de provincie een klacht in te dienen om hier Interbestuurlijk Toezicht op uit te oefenen. Dit zal in het nieuwe kader ook blijven bestaan.

Gedeputeerde staten van Limburg

voorzitter

secretaris

Sittard-Geleen, 17-01-2022

Betreft: stop sloop erfgoed Staatsmijn Maurits

Geacht College,

Vandaag stond bijgevoegd artikel "Geleen in rep en roer over mogelijke sloop watertoren Maurits"¹ in de Limburger.

Na de sluiting van de Mijnen in de Oostelijke en Westelijke Mijnstreek, is er snel veel verdwenen dat nog aan de aanwezigheid van de Mijnen herinnerde. Terwijl de Mijnen de Westelijke Mijnstreek gevormd hebben in het verleden, maar ook de aanzet hebben gegeven voor de latere ontwikkelingen op de Chemelot site, zonder welke er nu waarschijnlijk geen innovatieve en succesvolle Brightlands campus aanwezig zou zijn in Geleen.

D66 is van mening dat het weinige erfgoed van de Staatsmijnen dat resteert, gekoesterd moet worden. In de Strategische gebiedsvisie Chemelot wordt ook op het belang van deze 'mijnrelicten' gewezen.

Pagina 24

De identiteit van het gebied wordt nog altijd in zekere mate bepaald door de mijnhistorie. Zowel op als buiten Chemelot zijn verschillende cultuurhistorische elementen uit deze en ook andere tijdslagen aanwezig die de geschiedenis tastbaar maken. Voorbeelden zijn de oude Postbaan, de voormalige bruinkoolgroeven, de aanwezige monumenten als de Loonhal en de watertoren van de voormalige Staatsmijn Maurits, de Mauritsdeponie, het Centraal Laboratorium, de koeltorens, en de verschillende mijnkoloniën. De overgebleven relicten zijn aanwezig maar worden niet altijd sterk uitgedragen of zijn lastig te herkennen of te bereiken. Ambitie is deze historie te koesteren en beter zichtbaar en beleefbaar te maken. En er met respect voor de historie een hedendaagse laag aan toe te voegen. Daarnaast vormt het vermogen tot innoveren onderdeel van het DNA van deze regio. Vroeger met als focuspunt de mijn waar mensen uit de hele wereld bijeenkwamen om daar te werken. Momenteel vormt de Brightlands Chemelot Campus het focuspunt. 100 nationaliteiten werken hier samen aan nieuwe innovaties. Ambitie is om dit meer zichtbaar te maken

Ruimtelijke doelen

- Cultuurhistorisch waardevolle elementen beter beleefbaar te maken door middel van programmering, ontsluiting en verbetering van de zichtbaarheid.*
- De innovatiekracht van Chemelot ook daadwerkelijk beleefbaar te maken. Daar waar mogelijk is er een goede ruimtelijke wisselwerking tussen Chemelot en omgeving. De innovatiekracht van Chemelot wordt gekoppeld aan de omgeving, waardoor de innovaties een bijdrage kunnen leveren aan de leefkwaliteit in de omgeving van Chemelot en de regio een uithangbord wordt voor de kenniseconomie. Ook in relatie tot de vrijetijdseconomie.*

1) https://www.limburger.nl/cnt/dmf20220116_94588003

De Watertoren van de Staatsmijn Maurits wordt specifiek benoemd. D66 kan de beschreven ruimtelijke doelen volledig onderschrijven. Wat D66 betreft werken Sittard-Geleen en de Provincie met de partners op de campus aan die doelen. Maak in en om de loonhal permanent de ontwikkeling van mijnhistorie tot innovatieve campus zichtbaar en beleefbaar! Slopen van erfgoed hoort daar niet bij!

Gezien het tijdsplan van sloop dat in het artikel wordt geschetst, mogelijk al deze week vragen we met spoed de aandacht en een reactie van het college.

1. Heeft het college kennisgenomen van het bijgevoegde artikel?
2. Is het college met D66 van mening dat het resterende erfgoed van de Staatsmijn Maurits, conform de strategische gebiedsvisie gekoesterd dient te worden?
3. Wat kan het college doen om de sloop van de Watertoren van de Staatsmijn Maurits en de lampisterie van de Staatsmijn Maurits te verhinderen?
4. In het artikel is sprake van een benodigde provinciale vergunning. Is deze verleend?
5. Zo ja, hoe kan het college sloop nog verhinderen en wordt dat met de grootste spoed gedaan?
6. Zo nee, gaat het college deze dan ook niet verlenen?
7. Welke acties kan het college verder ondernemen nu en in de toekomst met het oog op de ruimtelijke doelen beschreven op pagina 24 van de strategische gebiedsvisie?
8. Heeft het college in het algemeen dit soort ontwikkelingen in de Provincie in beeld? Is er meer erfgoed, dat mogelijk niet onder erfgoedwetgeving valt, maar waarvan behoud toch wenselijk is?

Graag ontvangen wij met spoed schriftelijk antwoord op de gestelde vragen.

Namens de fractie van D66 in het Limburgs Parlement,

Leon Vaessen